

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **E. J.**, zastoupené JUDr. Marií Cílinkovou, advokátkou, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2008, č. j. OAM - 424/LE - BE03 - BE07 - 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2008, č. j. 47 Az 57/2008 - 32,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Marii Cílinkové, advokátce, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2856 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného, který zamítl stěžovatelčinu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně namítá, že žalovaný zamítl stěžovatelčinu žádost o mezinárodní ochranu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, aniž by se pečlivě zabýval posouzením situace v Bělorusku a pronásledováním, které by stěžovatelce po jejím návratu do vlasti hrozilo. V této souvislosti připomíná, že režim v Bělorusku je nedemokratický a občané, jež dlouhodobě pobývali na západě jsou z tohoto důvodu vězněni. Krajský soud pak pochybil, neboť takto nedostatečnou argumentaci žalovaného v rozsudku převzal. V druhé kasační námitce stěžovatelka uvedla, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný tvrdí, že stěžovatelka neuvedla konkrétní důvody hrozícího nebezpečí po návratu do země původu, ačkoliv stěžovatelka ve správním řízení řekla, že osoby dlouhodobě žijící na západě jsou vězněny po návratu do Běloruska. Konečně pak stěžovatelka uvedla, že rozhodnutí žalovaného i krajského soudu jsou

nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, neboť v obou rozhodnutích je ohrožení stěžovatelky posouzeno jako azylově nevýznamné, aniž by se rozhodnutí zabývala faktickým fungováním mocenských struktur v Bělorusku. Stěžovatelka též požádala Nejvyšší správní soud, aby její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustné důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka též splňuje podmínku povinného zastoupení právním zástupcem ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve svém řízení nezabýval, neboť ji shledal zcela nadbytečnou; odkladný účinek je kasační stížnosti totiž přiznán přímo zákonem. Podle ust. § 32 odst. 5 zákona o azylu má kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ve věcech mezinárodní ochrany odkladný účinek.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v tomto rozhodnutí citovaná jsou dostupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost oprít o některý z důvodů kasační stížnosti, stanovených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Stěžovatelka v kasační stížnosti však žádné takové důvody neuvedla. Nejvyšší správní soud též důvody pro přijatelnost kasační stížnosti neshledal.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v řízení před krajským soudem žádná procesní pochybení (natož pak zásadní povahy) neshledal. Stěžovatelka byla v řízení řádně poučena o svých procesních právech a byla seznámena s vyjádřením žalovaného správního orgánu k podané žalobě.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zamítl žádost stěžovatelky jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť dospěl k závěru, že stěžovatelka o mezinárodní ochranu žádá proto, aby se vyhnula hrozícímu vyhoštění. Krajský soud se pak s názorem žalovaného ztotožnil. V řízení před zdejším soudem je tedy třeba se zabývat otázkou, zda žalovaný nepochybil při aplikaci ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se otázkou výkladu a aplikace tohoto ustanovení v období po uplynutí transpoziční lhůty Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) obsáhle zabýval v rozsudku z 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48 (publikováno pod č. 1724/2008 Sb. NSS). Dospěl zde k závěru, že „eurokonformní výklad § 16 odst. 2 zákona o azylu je možný. Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu je nutné vykládat tak, že jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal [POUZE] s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak“. [...] *Použití ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu tudíž vyžaduje třístupňový test: (1), zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny [...]; (2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a (3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal 'pouze' s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně; v případě nesplnění byť jedné z nich nelze § 16 odst. 2 zákona o azylu aplikovat.*“

Žalovaný se ve svém rozhodnutí tomuto názoru Nejvyššího správního soudu nijak neprotivil. Ze správního spisu je zřejmé, že stěžovatelce bylo (vícekrát) uloženo správní vyhoštění, naposledy rozhodnutím Policie ČR, oblastní ředitelství služby cizinecké policie Brno, ze dne 11. 8. 2008, č. j. CPBR - 9401/ČJ - 2008 - 4061 - SV. Stěžovatelka se na území ČR zdržuje od roku 1999 (po většinu času nelegálně) a žádost o mezinárodní ochranu již v roce 2001 podala, avšak řízení bylo zastaveno. K třetímu bodu shora uvedeného testu pro možnost zamítnutí žádosti podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu pak Nejvyšší správní soud v cit. rozsudku č. j. 5 Azs 24/2008 - 48 dovedil, že důkazní břemeno v této otázce leží na žadateli o mezinárodní ochranu. Stěžovatelka ve správním řízení uvedla, že byla členkou Běloruské národní fronty, avšak nikdy neměla v zemi původu problémy kvůli svému politickému přesvědčení. Též uvedla, že po návratu by jí hrozilo věznění kvůli dlouhodobému pobytu v zahraničí, nedokázala však již toto nebezpečí nijak blíže specifikovat. Žalovaný a krajský soud proto považovali tato tvrzení za pouhé obecné námitky. Nejvyšší správní soud pak s jejich postupem souhlasí, nebylo na žalovaném, aby podrobně zjišťoval situaci v zemi původu v případě, kdy stěžovatelka neuváděla žádné konkrétní obavy z návratu do vlasti.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem o azylu a kvalifikační směrnici, když žádost stěžovatelky zamítl podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu. Ve světle tohoto právního názoru jsou ostatní kasační námitky stěžovatelky nedůvodné, neboť žalovaný při vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu postupem podle ust. § 16 zákona o azylu neměl povinnost zabývat se podrobně z vlastní iniciativy situací v zemi původu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovatelce byla usnesením krajského soudu z 8. 10. 2008, č. j. 47 Az 57/2008 - 20, ustanovena zástupcem pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Marie Cilínková, advokátka. Té Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. přiznal odměnu za zastupování za jeden úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů – sepsání kasační stížnosti. Dále Nejvyšší správní soud přiznal na náhradě hotových výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (jeden úkon právní služby po 300 Kč); částku pak zvýšil o 19 %, neboť zástupkyně je plátkyní DPH. Dohromady tedy přiznal částku 2856 Kč jako odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů. K výplatě této částky pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu